

[Sønderby]

ved at lave rollespecialisering blandt medlemslandene.

Venstre mener, at det er væsentligt, at vi fra Danmarks side går aktivt ind i den behandling, der foregår i NATO, af disse nye situationer. Der er jo ikke noget realistisk sikkerhedspolitisk alternativ til NATO, og vi må styrke det samarbejde, der foregår dér. I denne situation er det meget vigtigt, at det ikke bliver de tekniske muligheder, der styrer de operative planer og derigennem indirekte måske også strategiens udvikling. Der skal vælges imellem våbensystemerne. Baggrunden for dette valg er altid politisk. Ministrene fra NATO-landene udsteder jo netop de politiske direktiver for planlægningen, og i forhandlingen om disse direktiver må de enkelte ministre selvfølgelig tage hensyn til den politiske opfattelse, som de repræsenterer.

Her er det netop, som også forsvarsministeren fremhævede det, de enkelte lande, som suverænt bestemmer, om og i hvilket omfang de vil følge de retningslinjer, der er skitseret. Det vil sige, at Danmark har politisk kontrol med strategiudviklingen, og FOFA-konceptet er ikke umiddelbart bindende. Det er jo også for nylig blevet understreget, at de militære organer i NATO ikke kan foretage sig noget, uden at det er blevet godkendt i politisk regie.

Vi kan jo heller ikke offentligt diskutere enhver detalje i den forsvarsplanlægning, der tilrettelægges. Det vil jo betyde, at hele grundlaget for de militærstrategiske planer undermineres.

Med disse bemærkninger er det vel ret klart, at venstre ikke kan tiltræde dette forslag.

Thoft (SF):

Hr. Sønderby sagde, at vi kan ikke diskutere enhver detalje i planlægningen. Det er heller ikke en detalje, det er en afgørende del af planlægningen, og jeg vil gerne understrege, at det, der bedes om i det her forslag, er udelukkende, at vi har en demokratisk beslutningsproces. Det er det hele, vi beder om.

Jeg vil godt advare mod den sproglige manipulation, der foregår. Når man diskuterer Airland Battle-strategien, så understreger ministeren, at det ikke er nogen strategi, det er en doktrin, og den bestående strategi i MC 37-4, tror jeg den hedder, fra 1967, den står

uændret. Vi kan ganske vist ikke få at vide, hvad der er uændret, for det er også hemmeligholdt, og jeg mener, at man begår fup, når man på den måde manipulerer med sproget. Nu er det, som i foråret i regeringens sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalgs beretning klart blev omtalt som en doktrin, blevet til et foreløbigt planlægningsinstrument. Jeg citerer fra det pågældende dokument side 56:

»Samme år erklærede« – det var i 1982 – »NATOs øverstkommanderende, general Rogers, at man efter flere års forberedelser havde antaget en plan om angreb på opfølgingsstyrker, Follow-On-Forces-Attack, FOFA, også kaldet Rogersplanen, som doktrin i den allierede Europa-kommando, ACE.«

Det er altså det humbug, man har begået på ministerrådsmødet i forgårs i et forsøg på at undgå debat i det danske folketing og i de øvrige NATO-parlamentar om de her ting. Det eneste, vi har bedt om, er, at disse ting foregår ved en åben demokratisk proces. Jeg vil godt give nogle eksempler på, at den proces er der behov for: Dyvigrapporten gør helt klart, at Danmark nu er blevet så involveret i NATOs atomstrategi, at vor mulighed for i krise- og krigssituationer at træffe vor egen beslutning, om vi skal have forstærkninger, om de skal komme med atomvåben osv., er borte. Ser man på Seidenfadenrapporten fra 1968 eller udenrigsministeriets gråbog fra 1970, så kan vi se, at der var i hvert fald på det tidspunkt denne frihed. Den er altså blevet væk i den periode, der er gået fra 1970 til 1984.

Hvis man så leder i folketingets dokumenter, i folketingets forhandlinger, i beslutningsforslag for at finde ud af, hvad det er for nogle beslutninger, som folketinget har truffet, som i den grad involveres i den her atomstrategi, så vi ikke længere har den frihed, så kan vi ikke finde nogen, der er ikke truffet sådanne folketingsbeslutninger. Hvad er så årsagen til, at vi nu er så involverede, at fanden er løs, hvis det er sådan, at vi siger nej . . .

Formanden:

Man må ikke bruge eder fra folketingets talerstol.

Thoft (SF):